

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gl. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Naše upanje.

Denes se prvič snide novi državni zbor na Dunaji, in nasproti si bosti stopili dve veliki stranki, konservativno-avtonomistična in tako zvana ustavoverna stranka; pričel se bode v državnem zboru oni boj nemških ustavovercev zoper Tasseja, zoper Čehe, zoper Poljake in Slovence, katerega napovedujejo uže od zadnjih državnoborskih volitev sem po svojih organih. In ta njihov boj ne bode drugoga, nego zanikanje in pobijanje vsega, kar bode prihajalo od zjednjene avtonomistične stranke. Nemški ustavoverci so izgubili volilno bitko, izgubili so po svoji lastni krivnji vodstvo in gospodstvo v Avstriji, tega ne mogó pozabiti, zato obljubujejo, žugajo, da se bodo kakor poredni otroci za državnozbornsko peč vstopili in — nasprotovali pa kljubovali. Nu, — slobodno jim, škodilo nam to ne bode toliko, kakor nam je škodilo njihovo gospodarjenje v dveh desetletjih.

Kakor pak „ustavoverci“ svoje oči se slabo vestjo in onemoglim groženjem upirajo v novi državni zbor, tako radostno ga mi pozdravljamo kot svojega rešitelja. Izmej vseh avstrijskih Slovanov smo mi Slovenci v prošlejši „ustavoverskejši“ dobi največ trpeli, in za to imamo Slovenci od zdanjega državnega zbora največ pričakovati pomoči. V minolem državnem zboru je bil glas naših slovenskih državnih poslancev „glas vpijočega v puščavi“, nikjer nij nahajal odmeva, zato nijso mogle zaceliti se rane, katere je nemštvo narodu slovenskemu dan za dnevom sekalo. Denes je to vse drugače! Naši državni poslanci uže ne

bodo čutili se tujimi in osamelimi v državnem zboru; ne samo, da se je njih broj kot zastopnikov naroda slovenskega na Kranjskem, Štajerskem in drugod namnožil, nego v državnem zboru bodo takrat našli še druge svoje slovanske brate, katere je nemška brezobzirna želja po gospodstvu pred leti izrinila iz državnega zbora. Čehi bodo — kakor upamo — našim slovenskim poslaneom zmirom zvesti podpiratelji v vseh vprašanjih, ki se tičejo našega naroda, in beseda naših poslancev ne bode udarjala v državnem zboru več na gluha ušesa, našla ne bode več samo ciničnega posmeha, nego kot beseda, govornjena v imenu naroda slovenskega, ki hoče jednako pravo z vsemi ostalimi narodi avstrijskimi, dobila bode svojo veljavo.

Ko je bil grof Tasse nastopil vlado, ter izustil pomenbne besede, ka on ne trpi, da bi vladni organi kazali animoznost zoper kateri koli narod; ko je pozneje ob prilici volitev v državni zbor pustil, da je narod slobodno volil, in pokazal ter izrazil svoje pravo mnenje, in ko je grof Tasse pustil „ustavoverno“ stranko, naj pokaže ona sama, koliko da premore, tačas nam je upanje in nadeja, da bode tudi nam zasijala zarja krasnega jutra, razširila prsi. Narod slovenski je izrazil svoje mnenje pri volitvah, in volil je take zastopnike, ki mu bodo do zadnjega čuvali njegove interese, — „ustavoverna“ stranka pak je pokazala, da so jo samo umetni odnošaji skupaj držali, ali ko so ti prenehali, razpadla je v svojo popolno ničevost.

In baš zaradi tega, ker Tassejeva vlada „ustavovercev“ ne nosi na svojih rokah, baš

zaradi tega so jej le-ti napovedali boj in sovraštvo. Bode-li ostala vlada močna in trdna dosti, da ne bode onemogla pod ustavovernimi udarci? To se bode pokazalo. Ali od naših poslancev slovenskih smo preverjeni, da bodo stali trdno kot skala in popolnem porabili dano jim priliko, narodu slovenskemu pomagati in koristiti, sodelavaje v združeni avtonomistični stranki, da se izvedejo dosle neizpeljana ustavna načela in vse potrebno učini, da se ne bodo mogli časi bivšega „ustavoverstva“ nikdar več povrniti. Potem upamo, zadovoljni bodo vsi avstrijski narodje. Kakor dosle, naj slovenske naše državne poslance vodi še na dalje tisto čestitljivo gaslo, s katerim smo tako sijajno zmogli v volilnej borbi. In v to ime jim kličemo: Dobro srečo!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. oktobra.

Na Dunaji se jutri ob 11. uri dopoldne snide novi **državni zbor**; o tej važnosti govorimo v članku na prvem mestu.

Prestolni govor, s katerim bode državni zbor odprt, se bode prebral 8. t. m. opoldne. Po vladnej želji se bode ta čin ta krat posebno slavnostno vršil, in navzočni bodo vsi nadvojvode in vsi duhovenski dostojanstveniki, ki so udje gospodske zbornice.

Tudi „ustavoverna“ stranka je imela včeraj na Dunaji svojo konferenco. Tisti Schönerer, ki je dejal v državnem zboru da avstrijski Nemci na Prusko škilijo, je skupščini baje predložil nekov načrt programu, po katerem se bode morala ravnati „ustavoverna“ stranka. O tem hočemo jutri še omeniti.

Zadnjo nedeljo so prišli na **Dunaj** grof Clam-Martinic, dr. Rieger, Zeithammer in

Listek.

Listi iz tujine.

VI.

Genova 1. septembra 1878.

Dragi prijatelj! Krasno jutro je bilo, ko smo pluli v luko Genoveško okolo polu šestih zjutraj, in nepozabljiv mi ostane prekrasni vtisek, katerega sem užival to jutro. Kakor sem ti pisal v zadnjem listu, podal sem se k počitku na parobrodu kmalu po polnoči. Toda soparica v spalnih kabinah, ki so v prvem razredu na obeh straneh salona, vsaka z dvema posteljama ena vrhu druge, in pa skrb, da ne bi spal predolgo, uplivali sta, da sem le lahko dremal nekoliko ur. Predno se je še začelo daniti, hitel sem zopet na bord parobroda. Mesec je uže skoraj zahajal na morske strani, za gorami na desnem bregu pa se je začelo daniti polagoma. Okolo četrte ure uže prikazala se je luč velicega svetilnika Genoveškega, katera se razlikuje od one Livorniskega v tem, da ima samo eno barvo, nam-

reč belo luč, katera pa sveti z enako odmerjenimi prenehljaji, v katerih se skriva in zopet prikazuje. V polumraku srečali smo se z velikanskim brodom na jadra, čegar prižgani zeleni luči na jamborih sta uže od daleč ko očesi kake morske pošasti blisketali nasproti. Jadral je, kolikor je bilo videti, z dobrim vetrom, a vendar bili smo prav v kratkem izgubili ga iz vida. Zmirom več in več luči se je začelo prikazovati ob bregu, in kmalu videla se je cela obrežina označena po dolgej vrsti svetilnic in še drugih dveh svetilnikov. Svetilnice jele so polagoma ugašati in le trije svetilniki ostali so še prižgani, skoraj do tretotke, ko smo dospeli v luko. Mej tem zdani se je bilo popolnoma, in v vsej krasoti čarobne svoje lege, obsevana od deviških žarkov jutranjega solca pokazala se je mogočna Genova začudenemu očesu. Zastonj, dragi moj, skušal bi ti popisati velikansko krasoto tega prizora, preslabo je moje pero, kaj takega mora človek le sam videti. Mnogo sem uže videl mest, ali vtiska, katerega je učinila Genova na mene, ko sem jo gledal v jutranjem

svitu s parobroda, polagoma vozečega se v živahno luko, polno brodov vsake velikosti, tega čarobnega vtisa, dragi, ne bodem pozabil nikdar.

Genova, imenovana „la superba“, Janua Ligurum starih Rimljanov, dviga se kakor zapeljiva Sirena iz morja, v amfiteatraličnej legi, visoko gori se spenjajoča v breg, kajti od kopne strani obdajajo jo na vse strani visoke gore. Noge koplje si v morskih valovih, a glavo venčajo jej krasni vrtovi in brezštevne palače in villegiature. Ne brez pomena imenuje jo pesnik Parodi: „Vaga gemma del mar, fior della terra“, kajti zares je biser morja, ta čarobna kraljica sredozemskega morja. Klasična je zemlja, po katerej hodi denes moja noga, po katerej se ozira moje oko. Več ko 2500 let burne, slavne in krvave zgodovine! Velikanska prošlost, živahna, cvetoča sedanost, in ves čarobni krás narave, vse se združuje tu skupaj, ter upliva čudovito na človekovo fantazijo. Mogočna Cartago, silni Rim, Longobardi, Franki in divji Saraceni, Španjoli, Angleži, Francozje in nemški cesarji

dr. Šrom, da pripravijo, kar je potreba za prvo sejo kluba čeških in moravskih državnih poslancev, ki je bil včeraj zvečer ob 6. uri v sobani državnega zbora.

Naš novi vnanji minister Haymerle je prišel baje včeraj na Dunaj. Vlaški kralj Humbert mu je pripel na prsi veliki križ Mavricijevega in Lazarjevega reda. Sicer pa Haymerle nij bil še oficijalno imenovan za avstrijskega vnanjega ministra.

Poljski „Czas“ je prinesel teh dni članek, v katerem pravi, da klub poljskih poslancev bode moral brzditi zahtevanja Čenov. „Politik“ pa odgovarja na to: „Opominjavanja taka so brez razlogov, ker češko državno pravno vprašanje ne bode prišlo v državnem zboru takoj na vrsto, ampak še le takrat, kadar bode vsa pravna stranka soglasna“.

Vnanje države.

„Times“ poročajo in potrjujejo vest, da se bosta sešla **ruski** kancelar knez Gorčakov in nemški kancelar knez Bismark še to jesén jedenkrat na posebno željo ruskega in nemškega cesarja, ki sta to sklenila ob svojem sestanku v Aleksandrovem.

Ko je bil knez Bismark na Dunaji, je govoril tudi s **turškim** zastopnikom Elem pašo; znamenito je to, ker je dejal, da bi on, Bismark, nerad prevzel moralno odgovornost za berlinski dogovor, in je Turčiji svetoval, naj ona nikar ne pošilja svojih vojakov v vshodnjo Rumelijo.

Srbaki knez Milan se je vrnil iz Niša, kjer je bil skoraj 11 mesecav, nazaj v Belgrad. Na kolodvoru ga je sprejelo vse ministerstvo in mestno svetovalstvo.

V **Bukarestu** se zdaj, ko je knez bolgarski ondi, mnogo in rado govori o zvezi krščanskih držav na balkanskem poluotoku. Taka zveza bila bi gotovo pobalkanskim narodom koristna, ali oni, ki bi jo sklenili, ne bi smeli nikdar in nikoli prezreti, kdo jim je pomagal rešiti se iz osmanskih okov, in v tem smislu morala bi se skleniti ta federacija.

„P. C.“ poroča iz **Pariza**, da je holandski general Pfeifer pri nekem vojaškem banketu, ki se je vršil po vojnih manevrih francoskih vojakov v Laonu, napil zdravljico Francoskeje, ki si je s svojo miroljubivo in nesebično politiko pridobila simpatije in zaupanje vseh manjših držav, katere morajo obstati zaradi ravnotežja in svobode v Evropi. Holanci tudi Nemcem nič ne zaupajo, kakor sploh ta narod uživa malo zaupanja povsodi.

Dopisi.

Iz Idrije 2. oktobra. [Izv. dopis.] Po okrajnem glavarstvu v Logatcu je v „Lai-

bacher Zeitung“ razpisana služba zdravnika za okraj Idrijo. Marsikateremu se bode to čudno zdelo, da je v teku jednega leta uže ta služba v tretjič razpisana, zato je namen mojih denašnjih vrstic, svetui, in posebno onim, ki nameravajo za to službo prositi, malo to stvar pojasniti.

Ko je lansko leto 1. oktobra nastopil to službo gospod zdravnik Sebastijan Votava, je precej prvi mesec uže zbolel, ter potem naprej vedno in vedno le bolehal, da je slednjič spoznati moral, da mu ne služi idrijski zrak, kakor tudi kraj ne, ker je imel eno nogo nekako pokvarjeno in zato nezmožen bil po strminah hoditi. Zapustil je torej začetkom maja Idrijo iz zgoraj navedenih vzrokov in se preselil zopet na Štajersko, od koder je bil sem prišel. Da si je bil komaj pol leta tukaj, vendar si je pridobil simpatije vsega ljudstva s svojo prirojeno si dobrosrčnostjo in zgovornostjo, tako da smo ga res s teškim srcem pogrešali.

Ko je bila služba v drugič razpisana, bilo je menda 5 prosilcev, dobil jo je gospod zdravnik Vencel Kornmiller, toda ta nij bil več, kot en sam mesec tukaj, in uže jo je pobral nazaj na svoje staro mesto, razsrjen, da so ga ljudje še premalo iskali; in ker mu nij bilo mogoče drugače jezo pokazati in stresti, ošpičil si je peró, ter se znesel v dopisu iz Idrije v „Slovenskem Narodu“ št. 204. od 5. septembra s podpisom „K. V.“ nad poštenim, postrežljivim in v obče priljubljenim gosp. dr. Baazom. Ves ta dopis nij družega nego gola laž, ter njegova izmišljaja, to vse pa le zaradi kruboborstva, ali kakor Nemec pravi „Brodneid“. Kedor pa je imel kedaj priložnost slišati slovensko govoriti g. dr. Baaza in Kornmillerja, mora nepristransko priznati, da veliko bolj umevno govori g. dr. Baaz, ker govori hrvatsko narečje, ter se zelo trudi tudi čistej slovenščini privaditi se, bolj umevno, kakor pa g. Kornmiller, ki govori v češkem narečju. Revez menil je, da bode kar precej prvi dan vse k njemu letelo zdraviti se, a nikakor nij pomislil, da zdravniki in spovedniki si morajo zaupanje ljudstva v slehernem kraju posebe počasi pridobiti. Vsaj dohodki tu niso tako mali, da bi se ne dalo živeti, ker dobi iz okrajne blagajnice letne remuneracije 400 gld. potem 40 gld. od žu-

panije za zdravljenje revežev, 48 gld. tudi od županije za ogledovanje mesa; ker je pa do sedaj to službo še neki drugi opravljal, in se mu je ravno tako 48 gld. plačevalo, bi se torej samemu zdravniku, ako bi bil zanesljiv, oddala, in potem bi to zneslo 96 gld. Ogleddovanje mrličev, katerih je v enem letu okolu 180 po 35 kr. znese 63 gld. Da ima pa tudi pošten zdravnik od privatne prakse mnogo dohodkov, je samo ob sebi umevno, ker naš okraj šteje 15.000 duš. Kar je pa glavno je to, da je tu le jedina rudniška lekarna „k. k. Werksapotheke“, modri in izvedeni zdravnik bi si lahko dovoljenje za svojo lekarno pridobil, ker znano je v obče slehernemu zdravniku, da rudniška lekarna néma tega, kar novejši čas zdravilstvo potrebuje ali zahteva, kajti direkcija vedno zdravnikom predpisuje, da morajo delavcem najceneje zdravila zapisovati — „kinin“ ali kaj enacega je vse predrago, in ko bi tudi zdravnik spoznal, da jedino to bi zamoglo pomagati. Zaradi tega so si pa tudi poštenu rudniški zdravniki in direkcija v vednem nasprotju. V. Treven.

Iz Središča 28. sept. [Izv. dopis.] Povsodi se napreduje. Narodi napredujejo, trgovina in obrtnija napredujejo, kmetijstvo napreduje, in — Središče napreduje! Samo poslušajte. Prej smo dobivali tržani, če smo svojo živino gnali na semenj, slovenske živinske liste; zdaj smo uže za en korak napredovali, zdaj dobivamo nemške!! Hrvat, ki nam je kupil v Čakovci ali v Varaždinu živino, je nemškega živinskega lista bolje vesel, kakor otrok, kadar mu oče sè semnja prinesó konja za dva krajcarja od léctarja. Za to pa mi odslej svojo živino mnogo laglje in dražje prodajamo. Naš župan so sila učen mož — imajo šest šol pod klobukom — in so hitro izduhtali, kako koristni so nemški živinski listi. — Prej se je pri odborovih sejah obravnavalo vse v slovenskem jeziku, Središče je namreč tako izključljivo naroden trg, kakor jih je malo, ali znabiti še nobeden na Štajerskem ne. „Ali“ — si mislijo župan, in nekatere modre glavice — „Središče je varoš, Središčanje purgarji. Za purgarje se pa ne spodobi, da bi za svoj blagor slovenski debatirali; lepše je, če se to zgodi nemški. Zraven tega je še mnogo koristnejše. Slovenski govori namreč vsak od-

vrstili so se v posestvu tega toli zelenega mesta, ter v potocih prelivali človeško krv. Silna republika Genoveška tekmovala je več ko 100 let z mogočno Venezio, posebno, odkar je bila Pisa uničena od nje v bitki pri otoku Meloria. Do črnega morja in do Palestine vozarile so Genoveške galere, posebno iskane in čislane v križarskih vojnah. Ali v dve leti trajajočej krvavej borbi bili so Genovesi pri mestu Chioggia l. 1381 popolnoma tepeni in stoletno tekmovanje končalo se je na korist Benečanov. Mnogo notranjih bojov vršilo se je tudi mej domačimi rodbinami. Za časov, ko so vladali nemški Hohenstaufi v Genovi v 14. stoletju, bili sta na čelu sovražnih strank rodbini Doria in Spinola pri stranki Ghibellinov in rodbina Fiesco pri stranki Guelfov, starodavne rodbine, katero več ko 200 let pozneje zopet nahajamo na prvem mestu v zgodovini Genoveškeje. Komu nij znan tragični konec, katerega je našel Giovanni Luigi de' Fieschi, conte di Lavagna? Kdo ne pozna Andreja in Gianettina Doria, historičnih osob, katerih dogodbe opisuje Schiller v svojem „Fiesco“. Tukaj stal sem na bregu pri

mostu, vodečem v Darseno in zamišljeno gledal na mesto, kjer je 1. januarja 1574 po gumni „Fiesco“ (gori imenovani) padel ali pahaen bil v morje, ko je koračil po ozkej brvi na galero. Zarad teškega oklopa pogreznil se je takoj in nij ga bilo mogoče rešiti. — Tudi avstrijska vojska zasedla je začasno Genovo l. 1746, a splošni upor prisilil jo je kmalu, da se je morala umakniti še tisto leto.

Genova, broječa črez 130.000 duš, je vsled svoje čarobne lege eno najzanimljivejših mest Italije in vsled neumorne delavnosti in energične podvzetnosti svojih prebivalcev prebolela je vedno srečno vse udarce, katere so jej prizadejale hude in krvave vojne. Dandenes je najvažnejše trgovsko mesto cele Italije in dela hudo konkurencijo celo našemu Trstu. Nepopisno je živahno življenje in gibanje v luki, ako ga opazuješ z velike „marmorne terase“, katera je najkrasnejši jutranji sprehod, ki si ga človek le misliti more. Spominjalo me je to mrgoljenje na naš Trst v prejšnjih letih, samo, da se Trst ne more meriti z Genovo, kar se tiče velikanskega značaja narave, a tudi umetniških pomorskih

zgradb, katere pa še niso vse dogotovljene. Ravnih in širokih ulic šteje Genova primerno malo, ker le ob morskem bregu leži v ravani, večji del mesta pa se razprostira v breg in strme ulice, „salite“ imenovane, vodijo na bolj vzvišene prostore. Znamenitejši so: Piazzá Carlo Felice, najživahnejši prostor gornjega dela mesta, kjer je tudi krasno gledališče enacega imena, Piazza Nuova, z zgodovinskim „Palazzo Ducale“ in zanimljivo cerkvijo sv. Lorenca, oba s krasnimi fasadami in portali, „Piazza di Carignano“, z veliko katedralo, katera se posebno lepo vidi na vzvišenem svojem stališču, ako se jo gleda iz daljave ali pa od morja. Krasen razgled uživa se iz „Villa Negro“, blizu velicega sprehajališča. „Aqua sola“, od koder se vidi daleč na okrog na morje in na bližnje utrjene višave. Genova namreč ima močne utvrdbе proti kopnemu na vseh bližnjih vrhovih in je utvrjena tudi proti morskej strani. Posebna zanimljivost mnogih Genoveških palač so njih dvorišča, ker zaradi tesnosti prostora skušali so stavbeniki vso svojo umetnost pokazati tudi v notranjem delu palač, kakor n. pr. v „palazzo dell' uni-

bornik dobro, kar se pa o Nemščini povsem ne more trditi. Če bi se torej slovenski obravnavalo, bi lahko vsak odbornik katero vmes zinil. S tem pa bi se strahovito časa potratilo, ali „zeit ist geld“, pravi pregovor. Zatorej, če se nemški obravnava, govorijo le nekateri, drugi vedno le tiho poslušajo. Čim manje pa je govorečih, tem hitreje se o vsakej zadevi zjedini, in tako se prihrani dokaj časa. Kako dobro bi pač bilo, da bi nas v tem tudi druge občine posnemale! —

Prejšnji župani bili so sami prenapeteži, sami panslavisti, bi „Laib. Tagblatt“ rekel, da je znal za nas. Volili so namreč vedno le po svojem živem prepričanju, in le to je krivo, da so v onih žalostnih časih, ko še Slovenci niso tako pametni bili, ka bi sprevideli, da so mestne skupine le za to, da pridejo liberalci laglje do večine v deželnem in državnem zboru, vsi Središki volilci — kakih 80 — kakor jeden mož svoje glase g. Gršaku oddali. Za to so se jim pa tudi Ptuičanje kaj poredno posmehovali; pa prav se jim je zgodilo! Zakaj niso tako pametni, kakor naš župan? Njemu se ne bodo Ptuičanje nikdar posmehovali! On namreč vsikdar prej okrajnega glavarja vprašat hodi, koga sme voliti, in to prvič za to, da se mu ne bi zameril. Župani, tukaj se učite previdnosti! „Previdnost pa je mati modrosti“, torej bodete onda postali modri, kakor Salamon v sv. pismu. Ko so ono leto Središčanje rekli: „Volimo g. Kada, on je mož našega zaupanja vreden, pa tuli Slovenecem nij protiven“. — „Joj, to ne more biti“, odvrnejo naš župan, „idem jaz poprej v Ptuičanje“. In tako so storili. Drugič pa so se župan za to okrajnemu glavarju tako pokorni, ker so brz ko ne kje čitali tri evangelijske svete! Tretji so namreč glasi: Vedna pokorščina pred duhovnim poglavarjem. Oni pa so se zmotili ter čitali: Vedna pokorščina pred okrajnim poglavarjem. Da so naš župan torej letos Duhača volili, o tem dvomiti bi bil ravno tolik greh, kakor dvomiti, da je človeška duša neumrjoča. Sicer pa se temu nihče čutil ne bode, kdor zna, da oni svojo politično modrost zajemajo iz „Tagespošte“. Iz „Tagespošte“ sem rekel. Središče imelo je namreč prej vedno na občinske stroške naročeno „Gemeinde-Zeitung“. Ali župan so tako sklepali: „Čemu je treba Središču Gemajnde-

cajtinge? Meni pa je treba Tagespošte. Torej bom jaz za tiste denarje, ki se za nepotrebno gemajndecajtingo potrošijo, rajši naročil „Tagespošto“. In zgodilo se je tako. Nekateri odborniki so sicer menili, če hočejo župan imeti „Tagespošto“, naj si jo na svoje stroške naročijo, ali župan imajo čisto prav, da se za te sitneže nič ne brigajo, niti za njihove besede; še Bog nij mogel vsem ustreči, kako pa bi oni. Saj imajo uže dosti preglavice, da jedinemu okrajnemu glavarju ustrezajo. Pa Središče „Tagespošto“ tudi lahko plačuje, kajti občina je precej premožna, in župan to dobro zna, ker so ob enem tuli blagajnik.

Domače stvari.

— (G. Jurčiču) je zadnje dni nekoliko odleglo, tako da se zdaj precej bolje počuti.

— (Iz Livna) je pod vodstvom laje-nanta g. Andrejke v nedeljo zjutraj sem prispelo 140 mož našega Kuhnovega polka na odpust. Soboti so prinesli tisto staro zastavo, katera je vrli Kranjski polk v vseh bojih spremljevala več nego 30 let. Kakor smo zvedeli iz zanesljivega vira, se skoraj gotovo res ves polk št. 17. vrne iz Bosne. Jeden bataljon neki celó v Ljubljani ostane, mestu vojakov od polka Hess, ostale mislijo poslati v Celovec.

— (Umrla) je znana krčmarica mati Koširka v Tacnu pod Šmarno goro. Pokopali so jo v nedeljo zjutraj.

— (Sokol contra „Tagblatt“.) Po sokolovski veselici, ki je bila 14. dan m. m. na vrtu Kozlarjeve pivarne, je ljubeznjivi „Tagblatt“ poročal o nekem pretepu, katerega si je menda sam izmislil, da bi svoj žolč izlil na narodno društvo, ker mu je bilo gotovo žal, da se je vse izvršilo v najlepšem redu. Da bi pa več ljudij laž bralo, se je nekomu potrebno zdelo, poslati jo tudi dunajske „N. fr. Pr.“! Sokolov odbor je začel stvar preiskavati, pa živa duša o tepežu ničesa vedela nij. Zato je od uredništva imenovanih listov zahteval, naj prekliče ta svoji poročili. „N. fr. Pr.“ je odborovej terjatvi ustregla v listu od četrtka, „Tagblatt“ pa nikakor nij hotel z lepa natisniti popravka, izgovarjaje se, da odbor ne popravlja samo tega, kar je „Tagblatt“ pisal, temuč tudi zabavlja, ker pravi, da je bila dotična notica „tendencijozna laž“. Vsled

tega je Sokolov odbor obrail se na sodnijo. V soboto je bila obravnava v Križankih. pa sodnik je odločil, da „Tagblattovo“ uredništvo nij bilo dolžno sprejeti tistega popravka.

— (Redek prizor) so v nedeljo po poludne imeli Ljubljancanje na mestnem trgu pred škofijo in naprej do sv. Petra. Za cerkev v Polji je bila izdelana nova podoba Matere Božje, in farani so sami prišli pónjo. Štirje moške so jo naložili na rame, za njimi pa je stopala precej dolga vrsta žensk, vsaka z malim angelicem v roki, in tako so novi kinč svoje cerkve odnesli iz mesta. Gledalcev se nij manikalo.

— (Žomborski ciganski godci) so v nedeljo večer sila veliko ljudij privabili v čitalnično gostilno, tako nij bilo prostora praznega. Svirajo dosti dobro, pa smo uže boljše slišali.

— (Začetek šole.) Na trirazrednej meščanski šoli v Krškem se začne novo šolsko leto s 16. oktobrom. Zunanjim učencem se obečajo letos razne podpore. Sprejemajo se dečki, kateri so ljudsko šolo dovršili in so nemščine nekoliko zmožni. Na zavodu je nemščina učni jezik, slovenščina učni predmet.

— („Slovenski Gospodar“) omenja gledé imenovanja gosp. Kaasa za ravnatelja mariborskemu učiteljskemu, ka nij bilo nič slišati, da bi se konkurs razpisal in na Slovenščino ozir jemal.

— (Grozovita nesreča.) Bivši poštni uradnik G—s, ki je lani službo izgubil, je poslednji čas pri svojem svaku na Blatu poleg Grasuplja živel. Nij še davno tega, kar je, hoteč usmrtiti se, skočil v vodo, pa — rešen bil. Ker mu je to izpodletelo, sklenol je na drug način življenje si vzeti. Šel je ón teden na svislj, legel v mrvo in jo se žveplenkami zažgal! Pa tudi ta pot nij dosegel svojega namena, nego samo opalil se, pač pa je — pogorela hiša njegovega svaka in še pet družih, od katerih so bile zoper škodo po požaru zavarovane samo tri. Stoprav zdaj so ljudje spoznali, da mož nij pri pravej pameti, in reveža pripeljali v tukajšnjo blaznico. G—s menda nikoli nij bil prav zdravih možjanov, nesreča mu jih je popolnem zmešala.

— (Iz Mokronoga) se nam piše: Mej starim denarjem, ki se je našel 9 dan m. m., so bili razun uže omenjenih tudi denarji od

versità“ in v „palazzo Balbi“. Znamenitejša palače so: „Palazzo di Andrea Doria“, „palazzo Reale“ in „palazzo Pallavicini“, katerega posestnik ima tudi znamenito „Villo Palavicini“ v Pegli blizu Genove, privatno posestvo, katero je veljalo 7 milijonov frankov! V krasnem vrtu in parku nahaja se vegetacija iz skoraj vseh delov sveta. Izmej javnih monumentov je posebno omeniti takoj poleg zahodnega kolo-dvora stoječi veliki spomenik Krištofa Columba, ki se je rodil blizu Genove v Cogoletu. Še le l. 1846 postavila je domovina tu spomenik slavnemu svojemu sinu, ki je našel Ameriko. Na visokem stebri stoji mramorna podoba Columba, ki je naslonjen na sidro, poleg njegovih nog je klečeča Amerika in okolo štirje kipi, predstavljajoči vero, zemlj-znanstvo, pravico in vednost, vsi iz mramora. Napis se glasi: „A Cristoforo Colombo la patria. — Divinato un Mondo lo avvinse di pereanni benefizij ali' antico.“ Mej slavnimi Genovesi omeniti so posebno: „kralj vseh goslarjev“ slavní Nicoló Paganini, dalje veliki italijanski domoljub in republikanec Giuseppe

Mazzini, in mej znamenitimi iznašitelji nahaja se tudi neki Antonio Noli.

Luka Genoveška ima proti morskej strani dva velikanska „molo“, katera segata daleč ven v morje in sta zavetje stotinam in stotinam brodov in ladij, katerih je luka večno polna. Kraljevska vojna luka „Darsena“ in arsenal sta posebno zanimljiva. Tu je historično mesto, kjer se je unesrečil Fieschi, kar sem uže omenil. Znamenit je tudi veliki svetilnik (lanterna) na konci novega „molo“, iz katerega vrha se uživa krasen razgled. Blizu 400 stopnic vodi do vrhunca, a nij mi bilo žal, da sem šel gori, obilo sem bil odškodovan s krasno panoramo, katera se razprostira od tukaj pred očmi. In tako morem reči, da sem v dveh dneh prehodil in prevozil na kolih in na ladjah do dobrega vse znamenitejša partije Genove, kajti dalje muditi se mi nij bilo mogoče, dolžnost kliče me nazaj v Milan, kjer pričnemo sredi septembra veliko „stagione d'autunno“. Sodbo izreči o Genovesih mi je teško, a toliko sem videl, da je čilo in podvzetno ljudstvo, delavno in energično, prebri-

sano in ponosno, za kar mu daje popolno pravico slavná zgodovina. Pomenljiv je starodavni grb Genove: krilat — Sokol, ki ima v jednom kremplji cesarskega orla, v drugem pa lisico Pisansko, v znamenje, da je Genova zmagala vse protivnike svoje.

Prvi dan, ko sem zgodaj v jutro, prišedši iz parobroda, sprehajal se po mestu, zanimali so me posebno cele karavane mul in oslov, na katerih kmetje iz okolice prinašajo razne stvari v mesto. Vsaka žival ima po dva koša na hrbtnih straneh, v katerih nosi naloženo blago. Spominjalo me je to na naše okoličane iz Trsta, posebno na brdke Slovence iz „Ščednja“ in družih okoličnih vasij, in na njih čast lahko rečem, da mej Talijankami iz okolice Genoveške videl sem le malo obrazov, ki bi se mogli meriti z našimi Slovenkami, „to jest faktum!“

Zlaj pa naj bo dosti, moj dragi, nazaj grede hočem narediti mal ovinek čez Novaro in ti popisati pot prihodnjič. Da si mi zdrav ti in vsi znanci moji! Ves tvoj stari prijatelj Josip Nolli.

teh-le cesarjev: Quintillus 16 kom., Tetricus, Imp. Galije, ki je bil od Avrelijana premagan, 11 kom. in 2 kom. od Viktorina. — 24. m. m. kopalo se je na mestu, kjer je bil denar izkopan, nadalje, toda brezuspešno.

— (Presvetli cesar) je šoli v Čerbergu na Koroškem 300 gld. podaril.

— (Državna železnica mej Trbižem in Pontebo) se ima odpreti prometu dné 11. oktobra t. l. Vlaki, idóči iz Trbiža ob 11. uri po noči, bodo prihajali v Pontebo ob 12. uri 30 m.; vlaki, idóči iz Trbiža ob 11. uri 40 m. dopóldne, bodo prihajali v Pontebo ob 12. uri 45 m. čez póludne. Od Pontebe bodo vozili vlaki ob 5. uri 40 m. zjutraj in prihajali na Trbiž ob 7. uri 10 min. zjutraj; naposled bodo vlaki, idóči od ondod ob 3. uri 5 m. popóldne, prihajali na Trbiž popóldne ob 4. uri 10 minut.

— („National-Zeitung“) se zove nov dnevnik, ki od 30. m. m. v Beču izhaja in v svojem prošpektu poudarja, da je „popolnem neodvisen“, pravi, da se bode potezal za državno celokupnost, ob enem za pospeševanje opravičenih narodnih teženj in za spravo vsch narodov avstrijskih. Ta program je ne kako podoben — Taaffejevemu, pa sodba bode še-le pozneje mogoča. List vsak dan (tudi ob nedeljah) opoludne na svitlo prihaja in s poštarino vrd samo 1 gld. na mesec velja. Izdaja ga Louis Plessner, urednik za politični in slovstveni oddelek mu je dr. Roztočil.

— (Slovensko tiskarno v Mariboru), prej lastnina g. profesorju Pajku, je prevzel g. Karl Lorenc.

— (Na Dobraču) je pal sneg, in se je zatorej v nedeljo dné 28. m. m. za letos zaprla tamošnja restavracija in z njo tudi telegrafska postaja.

— (Požar.) Dné 4. m. m. so v Tržišči poleg Mokronoga najbrž s klinčki igrajoči se otroci zažgali poln kozolec, od katerega se je ogenj zanésel na Plantaričeva gospodarska poslopja in na kajžo Josipa Stariča. Obema gospodarjema je pogorelo vse do tál. Plantariču je v plamenu poginilo tudi pet prašičev. Ta ima škode za 3000 gld., drugi pogorelec Starič pa za 700 gld., — nobeden njiju nij bil zavarovan. Na pogorišči se je vrlo izkazala požarna straža mokronoška, ter je jedino njej zahvaliti se, da se ogenj nij še bolj razširil.

— (Mlad lopov.) Iz Trsta se nam piše, da je v ponedeljek na molu Sartorio v Trstu strojnega nadzornika avstrijskega Lloydja, g. Gregorja Wilkinsona nagovoril, strojni učenec Josip Melonio, ki je bil pred mesecem dnij odpuščen iz službe zaradi prepirljivosti; zahteval je, da ga nadzornik zopet sprejme v delavnico. Ko mu pa ta prošnjo odbije, potegne Melonio nož, ter ga zabóde Wilkinsonu na desnej pod rebra in ga smrtno rani. Wilkinsona so odnesli najprej v bólnico, potem na njega stanovanje. Zločinec, ki ima še le 19 let in je iz Zadra doma, se je vtorek sam oglasil policiji.

— (Duhovenske spremembe.) V Ljubljanskej škofiji: Prestavljeni in postavljeni so naslednji gg.: Fr. Tavčar iz Kranja za ekspozita k sv. Joštu; — Fr. Kregar s Predoselj v Kranj; — Adolf Pogorelec od sv. Petra na Brezovico; — Ljud. Skuvca s Trebnjega v Leskovico nad Loko za namestn.; — novoposv.: Sim. Ažman v Jesenice, Janez Belec v Stari log, Pet. Berčič v Polhov gra-

dec, Al. Bobek v Loški potok, Fr. Gregori v Svibno, Tom. Potočnik v Horjul, Jož. Regen v Dole, Jož. Samide v Mozelj, Janez Sakser v Predoslje, M.h. Terček v Metliko, Jož. Zalokar v Črmosnjce, Fr. Zorec v Stopiče, Jarnej Zupanec v Kamno gorico; — Mart. Malenšek, sem. duhoven, v Črnomelj; Jož. Lavtizar iz Poljan v št. Jurij; — Pet. Ogrin s Trate v Soštanj; — Val. Lah iz Begunjske kazn. naprave v Naklo; — Drag. Ceme iz št. Jurja v Mengeš; — Fr. Kadunec s Kamne gorice za 1. v Hrenovice; — Jož. Močilnikar iz Dól k sv. Petru pri Vin.; — Jan. Mavrič iz št. Jarneja v Dolenjo vas; — Jož. Pekovec iz Škocijana za 11. v Hrenovice; — Jan. Plevanič iz Soštanj v Šmarijeto; — Jan. Železnikar s Šmarijete za benef. v št. Vid pri Brau; — Val. Alijančič od sv. Petra pri Vin. v Predvor; — Jož. Poklukar iz Metlike v Sodražico; — Jan. Mazgon, v pok., v Drago; — Al. Jerše iz Starega loga v Poljane nad Loko; — Tom. Varelj iz Sodražice v št. Jarnej; — Mat. Ferčej iz Drage na Trato; — Fr. Rus z Vrhnike za ekspoz. v Bégunje pri Crknic; — Andr. Pipan iz Polh. gradca na Višniko; — Jan. Bevec iz Hrenovic za kurata v Podkraj; — Ferd. Kogej iz Hrenovic v Mirno peč; — Fr. Zbašnik iz Mirne peči v Trebno; — Jož. Merjašič iz Črmosnjce v Škocijan pri Dobravi; — Jož. Laznik iz Žuženberga v Šmarijo; — Rok Merčun, sem. duh., za prefekta v Alojzijevisce; — Mart. Molek s Predvorja v kaznilno napravo v Beguňje. — V stalni pokoj se podasta: g. Jan. Celer, župnik v Svibnu, in bivši administrator g. Ulrik Zupan. — Razpisani ste kuhovnji Svibno in Banjaloka. V Lavantinskej škofiji: Gospod zlatomašnik in inful. opat št. Lambertski Aleksander Setznagel in g. Janez Ev. Žuža, kn.-šk. tajnik, duh. svetovalec itd., sta postala konzistorijalna svetovalca lavantinske škofije. G. Jož. Propst je postal župnik na Muti, in g. Fr. Dovnik provizor v št. Mhelu pri Soštanju. — Prestavljeni so gg. kaplani: Martin Kolenko v Lembah; Alojzij Haubenreich k sv. Marjeti pod Ptujem; Anton Fišer mlaj. k sv. Petru pod Mariborom; Alojzij Šijanec v Šmartin v Rožnej dolini, in Marko Štuhec v Haisperg. — G. jubilan in župnik pri sv. Mihelu poleg Soštanj je umrl 17. m. m. R. I. P. — Razpisane so do 3. novembra t. l. sledeče fare: Sv. Mihael pri Soštanju; sv. Primož na Pohorju; Tinje in Kalobje.

Razne vesti.

* (V goltancu piknila) je v Steyrmühlu na Górenjem Avstrijskem nekega delavca ósa, katera mu je priletela v odprta usta. Skoraj mu je jelo zapirati sapo, in oteklina je brzo narastla takó, da je siromaka zadušilo.

* (Orjašk trs.) V Górenjej Bojanovici pri Gostopeču na Moravskem ima gospodar A. Kier trs, kateri je rodil úže mnogo let po 500 do 1200 grozdev, in letos jih ima celó 2000. Razpenja se po 21 metrov dolgem in 2 metra visócem zidu.

* (Izposojena soproga.) Stolno-belgradsk trgovsk agent se je bil pogodil z inozemskim trgovcem, da mu za 14 tisoč gold. posodi svojo ženo za tri leta. Toda poslednja je dva tedna, predno je obtekel urečeni čas, ušla ónemu trgovcu in se vrnila nazaj k svojemu móžu. Najemnik je sedaj tožil agenta, da bi mu povrnil úže plačano najemstino, in le-tá je tožil tigovca za vsoto, katero bi imel poleg pogodbe še prejeti od njega, izgovarjajóč se, da on ne more za to, ako je izposojena žena njegova pobegnila pred določenim

rokom. To vrlo zanimivo pravdo bode v kratkem razsojalo najvišje sodišče v Pešti.

* (Srečnega padca nesrečni nasledki.) Francoski isti pripovedujo slučaj, kateri je v psihologičnem óziru velezanimiv. Pariški slikar Viktor X. je obiskal svojega prijatelja v Sceauxu. Stopivši tam na hšni balkon v družem nadstropji, se preveč sklone crézenj, in pade na ulce. Prijatelji njegovi prihité, misleči da se je ubil, ali kakó se začudijo, videči ga povsem nepobitega stopati jim naproti. Vendar je v pogovoru nesrečnik skoraj pokazal žalostne nasledke svoje nesreče. Možjani so se mu bili namreč takó pretresli, da je popolnem pozabil imena svojih prijateljev, celó svoje ženi in hčeram nij znal imen. Zdravniki so ga doslé brezuspešno zdravili, in se najbrž slikarju ne povrne nikdar več prejšnji zdravi spomin.

Smrti v Ljubljani.

4. oktobra: Boben, sin črevljarja, 16 mes., na Marije Terezije cesti št. 4, je utonil v gnojnici.

5. oktobra: Leopold Breznik, sin črevljarjeve udove, 3 leta, na poljanskej cesti št. 18, za možjansko vodenico.

6. oktobra: Ana Dovžan, žena tesarju, 48 let, v rožnih ulicah št. 27, za jetiko.

V deželnej bolnici:

1. oktobra: Marija Kámenar, gostaška, 66 let, za katarom v érevesu. — Josip Fink, delavec, 56 let, za pljučno tuberkulozo.

2. oktobra: Franc Ogrin, sin delavcu, 7 mes., za slabostjo.

4. oktobra: Urša Nahtigal, gostaška, 70 let, za drisko.

Smrti v Ljubljani.

5. oktobra:

Pri **Stenu**: pl. Steinbichel, Radesich iz Trsta. — Vidic, Friedman, Goldstein iz Dunaja.

Pri **Mariji**: Zimmer, Glasz, Kning, Schutz, Kralovsky iz Dunaja. — pl. Garzaroli iz Reke. — Herz iz Dunaja.

Pri **bavarskem dvoru**: Wernig iz Trsta. Pri **avstrijskem cesarji**: Mayer iz Celovca. — Grebenec iz Krškega.

Dunajska borza 6. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drz. dolg v bankovcih	67 gld.	95	kr.
Enotni drz. dolg v srebru	69	20	"
Zlata renta	80	75	"
1860 drz. posojilo	125	25	"
Akcije národne banke	839	—	"
Kreditne akcijs	267	30	"
London	116	85	"
Napol.	9	29	"
C. kr. cekini	5	57	"
Državne marke	57	60	"

Št. 13010.

(470)

Razglas.

Gledé na § 6 postave od 23. maja 1873 št. 121 se naznani, da sestavljeni izvirni zapisnik porotnikov za leto 1880 v magistratnej uradni pisarni (ekspeditu) do 14. oktobra t. l. v splošni pregled leži.

Mej tem časom more sleherni udeleženeec zaradi izpuščenja postavno poklicanih, ali zaradi sprejema postavno izključenih osob v zapisnik pismeno, ali pa ustmeno ugovarjati, kakor tudi v ravno tem času uzroke svojega oproščenja dokazati, pri čemer se opomni, da je po § 4 te postave od posla porotnikov oproščen:

1. Taisti, ki je 60. leto svoje starosti izpolnil, za vselej;

2. udje deželnega in državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;

3. v aktivnej službi ne stoječe, vendar pa pod bramovsko dolžnost spadajoče osebe mej časom, ko so k vojaškej službi poklicane;

4. v cesarskej dvornej službi stoječe osebe, zdravniki in ranocelniki, kakor tudi lekarnarji, ako po uradnem ali srenjskem predstojniku dokažejo, da se pogrešati ne morejo, za prihodnje leto;

5. vsak, ki je vsled poklica v enej porotnej dobi kot glaven ali nadomestujoč porotnik svojemu poklicu zadostil, do konca naslednjega koledarskega leta.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 4. oktobra 1879.

Župan: Laschan.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Izdatelj in urednik Makso Armic.